

Titlul original: Victoria LePage, *Shambhala. The fascinating truth behind the myth of Shangri-la*, Quest Books. Theosophical Publishing House, Wheaton, Illinois-Madras, India.

© 1996, by Victoria LePage.

Editura SAECULUM I.O.
ISBN 973-642-020-5

© Toate drepturile pentru versiunea românească sunt rezervate Editurii SAECULUM I.O.

Victoria LePage

SHAMBHALA

**Fascinantul adevăr ce se
ascunde în spatele mitului
Shangri-La**

**Traducere de
AGOP și DANIELA BEZERIAN**

Editura SAECULUM I.O.
București 2002

18. Grey, Margot. *Reîntoarcerea din moarte*, Arkana, Londra, 1985, p. 168
19. Campbell, Joseph. *Măștile Domnului*, vol. 1, Penguin, Harmondsworth, 1984, p. 471
20. Wilber, Ken. *Deasupra Raiului*, Shambhala Publications, Colorado, 1981, p. 79
21. Jones, William. *Despre filozofia asiaticilor*, citat de Ernest Scott, *Poporul tainic*, Octagon Press, Londra, 1983, p. 218
22. Kramer, S. N. *Istoria începe la Sumer*, Thames & Hudson, Londra, 1958, p. 196
23. Bernbaum, Edwin. *Drumul spre Shambhala*, J. P. Tarcher, Los Angeles, 1989, p. 258
24. Bennett, J. G. *Maeștrii înțelepciunii*, Turnstone Books, Londra, 1977, p. 69
25. Scott, op. cit., p. 39
26. Ling, David. *Buddha*, Temple Smith, Londra, 1985
27. Roerich, Nicholas. *Shambhala*, Inner Traditions International, Rochester, Vt., 1990, pp. 11, 31
28. Ibid., p. 16
29. Tomas, Andrew. *Shambhala: Oază de lumină*, Sphere Books, Londra, 1976, p. 172

Autoarea a depus eforturi susținute pentru a obține permisiunea de a retipări materialele ce posedă drept de autor. Dacă materiale (ce nu sunt binecunoscute în mod specific) ne sunt semnalate, le vom acorda atenție în edițiile viitoare.

Cuprins

PREFAȚĂ

PARTEA ÎNTÂI. MUNTELE

1. ÎN CĂUTAREA MITULUI SHAMBHALA
 - Tradiția Shambhalei în Occident
 - Contribuția budhismului tibetan
2. OGLINDA MANDALICĂ
 - Peisajul regatului mitic
 - Shambhala și Yoga Tantrică
 - Călătoria unui Lama la Shambhala
 - Localizarea Shambhalei pe hartă
3. UN MĂNUNCHI DE RELIGII
 - În căutarea Muntelui Meru Cel Cu Nouă Etaje
 - O oază de tihnă religioasă
 - Shambhala: un cerc al centrelor forțelor spirituale?
4. MUNTELE COSMIC
 - Primul Paradis Terestru
 - Kupdalini terestru și Axa Lumii
 - Roata medicinei amerindiene: a șaptea Poartă
5. CALEA ÎNGERILOR
 - Ce este Axa Lumii?
 - Sistemul Chakric al Pământului
 - Gaia: Pământul ca un organism viu
 - Un model psihospiritual al lumii naturale
 - Câmpul Unificat: Este Materia Întunecată Kundalini?
6. PERFECȚIUNEA CELEI MAI SCURTE CĂI
 - Kundalini cosmic în concentrație
 - Câmpul de Energie Universală

Meru: O geografie mistică budhista-hindusă	
Călătoria unei australience în Shambhala	
Zborul astral al șamanului	

7. KALACHAKRA: PROFETIILE

SHAMBHALEI	
Cele trei niveluri ale Kalachakrei	
Shambhala și ceasul cosmic	
Timp liniar sau timp ciclic?	
Roata timpului: Profetiile sale	
Inițierea lumii	

8. DIRECTORATUL ASCUNS

Ierarhia Shambhalei	
Exodul spiritual din Occidentul secolului al XVII-lea . .	
Există oare un Cerc Interior al umanității?	
Comunitatea celor binecuvântați	

PARTEA A II-A. ARBORELE

9. SHAMBHALA: GRĂDINA ARBORELUI

VIETII	
Arborele jertfei	
Inițierea și Arborele Lumii	
Isis și Osiris: șamanismul în mitologia egipteană	

10. UNDE SE AFLĂ AXA LUMII?

Către o nouă imagine a Cosmosului	
Veșnica reîntoarcere	

11. ATLANTIDA ȘI HIPERBOREENII:

LEAGĂNE ALE CIVILIZAȚIEI	
Electris: Un centru al înțelepciunii hiperboreene	
Atlantida: „O glorie primordială care a dispărut“ . . .	
Istoria pierdută a Greciei antice	

12. PITAGOREANUL „Y”

Reactivarea străvechii rețele a puterii	
Atlantida nu este o societate utopică	
Cum ar trebui să cărmuiască înțelepciunea?	

13. ȘTIINȚA ALTERNATIVĂ

Energia unitară se extinde în Univers	
Lumina ce strălucește dincolo de lume	

Semnul Shambhalei: Obiecte Zburătoare Neidentificate

14. UN SEMN PENTRU NOUL MILENIU

Spiritualizarea omenirii	
În căutarea iubirii și purității	
În căutarea unui nou model al lumii	
„Regele din Shambhala își va schimba reședința“	

NOTE

1

ÎN CĂUTAREA MITULUI SHAMBHALA

A fost o vreme când ordinea universală era stabilă, cu Dumnezeu Creatorul plasat în centru, cu un loc asigurat pentru umanitate și toate creațiile Sale reunite într-o constelație în jurul prezenței divine, la adăpost de întunecimea înconjurătoare.

În ordinea firească, fiecare comunitate – oricât de mică – reflecta ordinea cerească prin modelul vieții sale, prin ciclurile de sărbători și muncă, prin miturile și riturile sale, toate centrându-se asupra unui anumit loc de sfințenie magnetică și energetică: un templu, un izvor sacru, un sanctuar sau o grotă, un lăcaș al unui totem, palatul unui zeu-rege, o capelă, toate fiind simboluri vitale ale unei zeități inefabile. Tocmai acest proces de centralizare a adus tihna, stabilitatea și un simț al certitudinii.

Astăzi ne dăm seama că certitudinea s-a risipit. Acum nimic nu mai este sigur, chiar și conceptul certitudinii stă sub semnul întrebării. Într-o lume în care frontierele dispar, toate valorile devenind ambigue, iar toate semnele rutiere sunt ilizibile, în care forțele centrifuge ale distrugerii ne împing spre exterior, desfășurând astfel civilizația, în care schimbările și instabilitatea sunt endemice – într-o asemenea lume ca a noastră, nevoia unui nou principiu centralizator este absolut necesară. În orice context lesne de înțeles (spiritual, ecologic, politic, social) avem nevoie de un centru magnetic, de o zonă a ordinii înlăuntrul haosului primordial al tuturor posibilităților. Însă în cadrul cercetărilor care au fost deja inițiate pentru stabilirea unei noi definiții a eului și a cosmosului, conceptul despre *mandala* oferă cheia rezolvării.

În mod simbolic, *mandala* este întruchiparea prin excelență a principiului centralizator, un mijloc de focalizare a conștiinței ce

posedă o mare forță transformatoare. Este o diagramă perfect simetrică și bine echilibrată, un cerc mistic ce include alte hotare de forme și valori diferite ce atrag atenția către interior, până la punctul de repaos de la centru.

Este posibil ca mintea, în străduința sa de a face ordine, să fie – în mod firesc – mandalică, de aceea un *mandala* este în stare să exercite asupra sa o putere deosebit de regeneratoare, creatoare și stabilizatoare, așa cum yoghinii au susținut totdeauna. Fără îndoială, în culturile tradiționale, ordinea pe care omenirea a impus-o asupra cosmosului a avut totdeauna o natură centralizatoare, cu o zonă a divinității dominând în miezul său și iradiind influența sa unificatoare spre exterior, către periferia universului. Filozofiile străvechi, religiile și științele și-au pus în concordanță viziunile lor despre lume cu modelul mandalic, considerându-l a fi în perfectă armonie cu evoluția firească a gândirii.

„Centrul, afirmă Mircea Eliade, unul din cei mai de seamă autori ai istoriei religiilor, este, cu precădere, spațiul sacru, zona realității absolute”¹.

Valoarea acestei conștiințe dătătoare de sănătate este atestată de ascendența labirinturilor sacre, a drumurilor întortocheate și a „orașelor troiene” din antichitate precum și de modelele mandalice din spațiu și mișcare ca, de pildă, hora, ziguratul în spirală, împrejmuirea lăcașurilor sfinte, toate reprezentând simboluri magice ale Centrului ce au îndreptat gândirea spre interior, până în străfundurile miezului său creator, activând principiul care a reînnoit și a stabilizat lumea. Astăzi lumea de odinioară, cea măsură preventivă a dispărut. Avem nevoie de noi simboluri centralizatoare. Așa după cum ne-a prevenit fizicianul german Werner Heisenberg, am atins limita explorării universului fizic și trebuie să găsim calea spre ceea ce el numea „ordinea centrală”².

Avem nevoie de o nouă viziune despre *mandala* mânturii, avem nevoie de o nouă căutare. Tocmai această căutare a centrului ne îndrumă spre Shambhala.

De mii de ani, printre inițiații națiunilor au circulat zvonuri și relații ce sugerau că undeva, dincolo de Tibet, printre piscurile de gheață și văile izolate din Asia Centrală se află un paradis inaccesibil, un loc al înțelepciunii universale și al păcii inefabile numit Shambhala, deși este cunoscut și sub alte denumiri. Este locuit de adepți ai tuturor raselor și culturilor ce formează un cerc interior al umanității și care își orientează în taină evoluția. În locul acela, după cum pretind legendele, înțelepții au existat încă de la începuturile istoriei umanității într-o vale a beatitudinii supreme

adăpostită de vânturile înghețate ale nordului, acolo unde clima este totdeauna blândă și temperată, soarele strălucește mereu, aerul este totdeauna prielnic, iar flora este luxuriantă.

Acolo, într-o oază de verdeață, numai oamenii cu inima curată pot viețui, bucurându-se de tihnă totală și fericire, fără a cunoaște vreodată suferința, lipsurile sau bătrânețea. Iubirea și înțelepciunea domnesc, iar nedreptatea este necunoscută. „Nu există nici o urmă de nepuritate sau de răutate pe aceste țărâmurî”, a afirmat Lama Garje K'am-Trul Rinpoche. Chiar și cuvinte precum «război» și «dușmănie» sunt necunoscute.

Acolo fericirea și bucuria se pot lua la întrecere cu cele ale zeilor³. Locuitorii sunt longevivi, cu trupuri minunate, perfecte și posedă puteri supranaturale. Cunoștințele lor spirituale sunt profunde, nivelul lor tehnologic este foarte avansat, legile lor sunt blânde, iar studierea artelor și a științelor cuprinde întregul spectru al realizărilor culturale însă la un nivel cu mult superior față de cel atins de lumea exterioară.

Pe această temă fundamentală a unei utopii nordice, folclorul a țesut povești minunate și ciudate. Tărâmul este nevăzut. Este făurit dintr-o materie subtilă. Este o insulă într-o mare de nectar, un munte cu piscul străpungând cerul, un teritoriu interzis. Pământul este acoperit de aur și argint, iar pietre prețioase împodobesc copacii – rubine, diamante și ghirlande de jad. Locul este păzit de mari *devasi** de pe alte țărâmurî și de ziduri înalte până la cer. Există fântâni fermecate, lacuri pline de nestemate, de cleștar și de nectarul nemuririi, fructe care îți împlinesc dorințele și bidivii înaripați, pietre care vorbesc și peșteri subterane pline de toate comorile pământului. Toate acestea, și încă multe alte minunății, înfrumusețează priveliștea unui paradis al începuturilor ce pare să exprime cele mai profunde năzuințe ale inimii omenesci⁴.

Dar sub pojghița imaginației populare se întinde o realitate dură ca o stâncă ce a existat încă de pe vremea când omenirea transmitea mărturii pe cale orală. Toate acestea dovedesc dragostea și respectul cu care nenumărate generații de popoare asiatice au păstrat cu sfințenie (în folclorul lor) misteriosul centru al Înțelepciunii. Aceste mărturii mitice, după cum vom vedea, nu sunt prea departe de realitate, cum s-ar putea crede.

Există nenumărate versiuni locale despre acest tărâm minunat din adâncurile Asiei însă toată lumea este de acord că, oricum, călătoria spre acel tărâm este dificilă și primejdioasă. Pentru neaveniți și pentru cei care nu au fost pregătiți cum se cuvine,

* Zeu sau duh bun, în mitologia hindusă (n. tr.).

călătoria se sfârșește în furtuni, alunecări de teren, rătăcirii fără rost și chiar moartea în pustietățile neîndurătoare de zăpezi și ghețuri, căci forțele atotputernice ale naturii păzesc cu strășnicie căminul Celor Iluminați de cei ce nu sunt încă pregătiți să pătrundă acolo. Chiar și pentru aceia pregătiți să înfrunte pericolele călătoriei, drumul este primejdios și nesigur, atât din punct de vedere psihic, cât și fizic.

„Calea ce duce spre Centru este «un drum dificil» spune din nou Eliade. Este aspru, presărat cu primejdii deoarece – în realitate – este un rit al trecerii de la profan la sacru, de la efemer și iluzoriu la realitate și eternitate, de la moarte la viață, de la om la divinitate”⁵. Cuvintele sale sunt valabile, fără îndoială, și pentru Shambhala. Odissea peste munții, râurile și deșerturile din una din cele mai neospitaliere părți ale lumii în căutarea ținutului Bodhisatvas-ilor* este descrisă în cărțile de călăuză tibetane ca o întrecere între viață și moarte, țelul fiind iluminarea.

Pentru majoritatea occidentalilor, Shambhala, dacă este cât de cât cunoscută, este la fel de departe de realitate ca și Shangri-La, paradisul mitic pe care romancierul James Hilton l-a imortalizat într-o carte și în film. Cu toate acestea, Shambhala devine cunoscută în mod treptat și capătă contururi tangibile în Occident pe măsură ce autor după autor au încercat să evidențieze extraordinarele sale trăsături supranaturale. Modul de abordare diferă de la unul la altul. Unii au fost sceptici, alții au neglijat-o ca pe o fabulă interesantă, iar alții au interpretat-o ca pe o metaforă de valori a misticii budhismului hindus în același mod cum „Călătoria pelerinului” de Bunyan este socotită o lucrare de valoare pentru spiritul iscoditor al creștinului, dar care nu poate fi interpretată *ad literam*. În cele din urmă, unii au crezut cu hotărâre și chiar cu patimă că locul acesta mitic există în realitate. Cartea de față face parte din ultima categorie.

Sunt incredințată că ideea despre Shambhala nu a înflorit deplin, dar când acest lucru se va întâmpla, ea va avea o forță enormă de a remodela civilizația. Este semnul viitorului. Căutarea unui nou principiu unificator, pe care civilizația noastră trebuie să o efectueze, va conduce – sunt sigură – la acest izvor de energii mai puternice, iar Shambhala va deveni icoana noului mileniu. În același timp, mă îndoiesc că o vom înțelege vreodată așa cum înțelegem alte locuri de pe pământ. Va rămâne o enigmă, una din acele taine ciudate ce devin și mai neobișnuite pe măsură ce sunt deslușite. Nu este de

* Ființă imaginară ce a atins un înalt grad de perfecțiune imediat anterior încarnării ca Buddha (n. tr.).

mirare că exploratorul rus Ferdinand Ossendowski, auzind povestindu-se despre Shambhala în timp ce călătorea prin Asia Centrală, a afirmat că o socotea nici mai mult, nici mai puțin decât „misterul misterelor”⁶.

Alții au numit-o în același spirit pătruns de teamă și venerație deopotrivă. I s-a zis Tărâmul Interzis, Ținutul Apelor Albe (care s-ar putea referi la sedimentele de sare albă din lacurile Tsaidam, la est de Takla Makan), Pământul Duhurilor Strălucitoare, Pământul Focului Viu, Tărâmul Zeilor Însuflețiți și Țara Minunilor.

Hindușii îi spuneau Aryavarsha, adică tărâmul de unde proveneau *Vedele*. Chinezii o numeau Hsi Tien, Paradisul Apusean al lui Hsi Wang Mu, Regina-Mamă a Vestului. Vechii Credincioși Ruși, o sectă creștină din secolul al XIX-lea, o cunoșteau sub denumirea de Belovodie, iar poporul kirghiz o numea Janaidar. Însă pretutindeni în Asia este mai bine cunoscută după numele ei sanscrit, Shambhala, care înseamnă „locul păcii și al tihnei”, sau sub numele de Chang Shambhala, adică Shambhala de miază-noapte, numele hindus ce o deosebește de un oraș indian cu aceeași denumire⁷.

Fiecare dintre aceste popoare avusese o tradiție potrivit căreia Shambhala este izvorul propriilor religii, fie că era vorba de hinduism, șamanism, budhism, taoism ș. a. Anumite cărți ale religiei prebudhiste Bon din Tibet, ce consemnau regatul tainic sub denumirea de Olmolungring sau Dejong, precum și sub numele de Shambhala, susțineau că un regat numit Shambhala se întindea cândva pe cea mai mare parte a Asiei Centrale, de la lacul Baikal până la Lob Nor și de la Khotan până aproape de Beijing, fiind leagănul religiei sale.

În primul secol al erei noastre, Bonpo, adeptii cultului Bon, au însemnat în mod corect locul țării pe hartă în raport cu Persia, Bactria, Egipt, Iudeea și alte regate din lumea cunoscută în acele vremuri, iar în secolul al VIII-lea au notat pe hartă și alte informații documentate despre Shambhala pentru viitorii budhiști, deși – pe atunci – regatul se transformase demult în mit⁸.

Budhismul tibetan a preluat multe amănunte despre Shambhala din textele Kalachakra. Potrivit tradiției budhiste, textele Kalachakra au fost destăinuite pentru prima oară Regelui din Shambhala de către însuși Buddha, unde au fost păstrate de-a lungul secolelor până când – în cele din urmă – au fost înapoiate Indiei. Textele au fost traduse în tibetană (din sanscrită) în secolul al XI-lea împreună cu numeroase comentarii. Multe dintre aceste texte și alte scrieri lamaiste despre acest subiect, cum ar fi *Vaidurya Albă*, *Analele*

Albastre, Calea spre Shambhala și Sfera Shambhalei au fost traduse și publicate în Occident în ultimele decenii.

Totuși zvonuri despre un rai pământesc situat în inima Asiei au ajuns în Occident încă din vremurile greco-romane când grecul Filostratus a însemnat toate amănuntele călătoriei sale întreprinse împreună cu marele Mag al Misterelor, Apollonius din Tyana, în pustietățile transhimalayene din Tibet, loc pe care îl cunoștea drept Tărâmul Interzis al Zeilor. Misionari creștini cutezători, ce au călătorit dincolo de Himalaya, aveau să contribuie ulterior cu noi informații.

Shangri-La, sanctuarul paradisiac al înțelepților descris în romanul de ficțiune „*Orizontul pierdut*“ de James Hilton, ce a devenit vestit în lumea întreagă prin filmul cu același nume, a avut ca model Shambhala, dar a fost localizat nu în Himalaya, cum ne-am fi putut aștepta, ci mult mai la nord, în ținutul puțin cunoscut al lanțului muntos Kunlun. Hilton a preluat o parte din materialul său informativ atât din memoriile abatelui Huc, din lucrările altor misionari catolici care au explorat Tibetul, cât și din cultura lamaistă a secolului al XIX-lea.

Tradiția Shambhalei în Occident

Shambhala aparține celui mai arhaic strat al erudiției asiatice. Este o legendă din cele mai străvechi timpuri, este conținutul fabulei, al basmului, al mitologiei romantice, posedând calitatea arhetipului unei proiecții a sufletului popular ce tânjește tocmai după un asemenea paradis pământesc. Adevăratul său amplasament nu a fost niciodată descoperit, ierarhia sa religioasă nu este vizibilă, înepăturile sale sunt necunoscute, iar existența ei nu este dovedită. Totuși, pentru cei ce se străduiesc să cerceteze, dovada prezenței sale în anelele umanității se impune cu încăpățănare, fiind concretă și nepieritoare.

La fel de însuflețitoare astăzi, așa cum a fost în urmă cu un mileniu, este considerată de majoritatea tradițiilor ezoterice drept adevăratul centru al planetei, drept centrala energetică spirituală a lumii și esența frăției adeptilor tuturor neamurilor, provenind din toate colțurile lumii, care a avut o deosebită influență în toate religiile de seamă, în fiecare progres al științei și în orice mișcare socială din istorie.

Ernest Scott, un adept al filosofiei sufismului* și membru al unei echipe formate din cinci oameni de știință care au cercetat în

* filosofie mistică, panteistă, mahomedană (n. tr.).

profundzime originile celor mai însemnate culte din zilele noastre, afirmă că descoperirile lor au determinat formularea concluziei potrivit căreia fiecare ramură a tradiției ezoterice își poate găsi rădăcinile într-o sursă comună din Asia Centrală. Vrăjitoria, diversele asociații secrete occidentale, credințele ezoterice budhiste masoneria, sufismul, teozofia, alchimia și *Vedanta** – toate, deduce autorul, par să-și aibă originile în Shambhala⁹. Adepții sufismului, care socotesc că își au obârșia în Asia Centrală încă din cele mai vechi timpuri, sunt încredințați că șeful ierarhiei lor religioase se inspiră în orientarea sa chiar de la Shambhala. În Shambhala se presupune că Buddha a primit Kalachakra, adică marea doctrină budhistă a Roții Timpului. Spre sfârșitul vieții sale, dascălul taoist chinez Lao-Tzu s-a înapoiat la Shambhala, pe care el o numea Tara Tebu.

Tocmai de aici, din Shambhala, hindușii nădăjduiesc că va sosi Sri Kalki Avatara, viitorul lor mântuitor și ultimul Rege din Shambhala epocii actuale.

Mai mult chiar, natura omniprezentă a influenței Shambhalice se reflectă în simbolurile universale ale doctrinei ezoterice care este aceeași, pretutindeni în lume. Astfel, din cele mai vechi timpuri, după cum afirmă orientalistul budhist W. Y. Evans-Wentz, „a existat un cod simbolic secret internațional, folosit în mod curent de inițiați, care oferă o cheie pentru dezlegarea înțelesului unor asemenea doctrine oculte ce sunt încă tănuite cu sfințenie atât de către fraternitățile din India, cât și de cele din Tibet, China, Mongolia și Japonia“¹⁰. Numai în cercurile occidentale, cu tradiția lor ezoterică sărăcită de sensuri, semnificația limbajului inițiat al unității universale s-a pierdut. În interiorul lor, conceptul Shambhalic a rămas prea puțin cunoscut, deși o versiune denaturată a acestuia pare să fie cuprins în legende medievale despre Sfântul Graal** și regatul fabulos al lui Prester John***.

În secolul al XVII-lea, doi preoți iezuiți – Stephen Cacella și John Cabral, se aflau la Shigatse, locul unde se înalță mănăstirea pentru Panchen Lama. Se pare că aceștia au fost primii europeni din istoria modernă care au adus la înapoierea lor în Europa relatări documentare despre misteriosul tărâm Shambhala peste care domnea Regele Lumii. Ținutul a fost marcat chiar pe o hartă a Asiei

* sistem al filosofiei hinduse bazat pe străvechile cărți ale înțelepciunii, cele patru Vede (n. tr.).

** cupă folosită de Iisus la Cina cea de Taină (n. tr.).

*** preot-rege creștin-mitic din Evul Mediu al unui vast imperiu din Asia Centrală și ulterior din Etiopia (n. tr.).

tipărită de către autoritățile catolice din Anvers. Părintele Cabral scria în 1625: „Shambhala nu este, după părerea mea, Cathay, ci ceea ce pe hărțile noastre poartă denumirea de Marea Tartaria”¹¹. Un secol mai târziu, un filolog ungar pe nume Csoma de Kőrös, care a petrecut patru ani într-o mănăstire tibetană în perioada 1827–1830, a menționat – de fapt – poziția geografică a ținutului Shambhala ca fiind între 45 și 50 grade latitudine nordică, dincolo de râul Syr Darya¹². Însă aceste relatări nemijlocite despre învățătura lamaistă au suscitât prea puțin interes în Occident. Meritul îi revine Helenei Blavatsky, fondatoarea Asociației Teozofice în 1879, care – pentru prima oară – a atras atenția cercurilor oculte din Occident despre existența acestui sanctuar din Asia Centrală.

„Fabuloasa Shambhala”, după cum a numit-o în cartea sa „Doctrina secretă”, era un oraș parcă nepământesc situat în deșertul Gobi, sediul invizibil al Mahatmas-ilor*, o frăție a marilor dascăli spirituali ce se stabiliseră acolo cu mult după scufundarea țării Mu în apele Oceanului Pacific. Inima pământului nostru sfânt, spunea doamna Blavatsky „pulsează sub temeliiile tărâmului Shambhala”¹³.

Totuși relatările ei sunt succinte, vagi și confuze, iar acei savanți ce s-au arătat interesați și au început să caute regatul ascuns – ca, de pildă, exploratorii budhiști Alexandra David-Neel și Evans-Wentz, ce se bucurau de o mare reputație – nu au avut succes. Shambhala a rămas un simplu zvon la limita cea mai îndepărtată a credibilității, până când expediția condusă de Roerich între anii 1923–1926 a străbătut Deșertul Gobi până la lanțul munților Altai.

Nicholas Roerich era un poet, un artist și un mare om de cultură ce a emigrat din Rusia Albă, stabilindu-se la Paris. Era considerat drept unul din reprezentanții cei mai de seamă ai elitei teozofice din epoca respectivă. În afară de cercetările efectuate pentru stabilirea lăcașului de baștină al mahatmas-ilor, scopul expediției sale științifice prin Tibet și Xinjiang până la munții Altai nu a fost niciodată clarificat pe deplin în jurnalul său, dar se pare că el a urmărit înapoierea unei anumite pietre sacre la locul său de drept din Turnul Regelui, aflat în centrul Shambhalei¹⁴.

Se spunea că piatra făcea parte dintr-un meteorit de dimensiuni mai mari, ce posedă proprietăți oculte, fiind denumită Piatra Chintamani care avea puterea de a oferi orientare telepatică interioară efectuând transformarea conștiinței oamenilor ce veneau în contact cu ea. Piatra neagră de la Ka’aba, din Mecca, și cea din

* Mahatma = înțelept și lider sfânt hindus (n. tr.).

străvechiul sanctuar al Cybelei, Zeița – Maică a Orientului Apropiat, sunt amândouă socotite de unii ocultiști ca fiind părți ale acestui meteorit magic despre care se crede că provine dintr-un sistem solar din constelația Orion, probabil din Sirius. Constelația Orion, putem sublinia, este un motiv ce îl găsim repetându-se în povestea despre Shambhala. Potrivit învățaturii lamaiste, un fragment din Piatra Chintamani provenind (probabil) din steaua Sirius este trimis oriunde o misiune spirituală – vitală pentru umanitate – este organizată, fiind ulterior înapoiat atunci când scopul este realizat. O asemenea piatră se spune că s-ar fi aflat în posesia defunctei Ligi a Națiunilor, înapoierea ei fiindu-i încredințată lui Roerich¹⁵.

În vara anului 1926, Roerich a consemnat un eveniment straniu în jurnalul său „Altai-Himalaya” ce a fost publicat curând după aceea. El își stabilise tabăra împreună cu fiul său, dr. George Roerich și un grup de călăuze mongole în valea Shara-Gol din apropierea lanțului muntos Humboldt situat între Mongolia și Tibet. La vremea când a avut loc evenimentul la care ne referim, Roerich tocmai se înapoiase dintr-o călătorie în munții Altai și a construit o stupa*, o construcție albă, impunătoare dedicată Shambhalei.

În august, sanctuarul din valea Shara-Gol a fost sfințit în cadrul unei ceremonii solemne de către un număr de lamași de seamă, invitați anume în scopul acesta, iar după ceremonie – scrie Roerich – călăuzele buriate au prezis că se va petrece ceva de bun augur. Mai târziu, după o zi sau două, a fost văzută o imensă pasăre neagră zburând deasupra taberei. Dincolo de ea a fost zărit mișcându-se în slava cerului senin un obiect sferoid uriaș, de culoare aurie, ce se rotea cu iuteală și sclipea orbitor la lumina soarelui. Prin intermediul a trei binocluri, exploratorii au observat obiectul zburând repede de la nord, dinspre munții Altai, apoi virând brusc și dispărând spre sud-vest, dincolo de munții Humboldt. Membrii expediției au arătat cu degetul spre ciudatul obiect, strigând plini de emoție. Unul dintre lamași i-a spus lui Roerich că ceea ce zărise era „semnul Shambhalei”, ceea ce simboliza că misiunea sa fusese binecuvântată de către Mai Marii din Altai, adică suveranii din Shambhala.

Ulterior, un lama l-a întrebat dacă sesizase o mireasmă plutind în văzduh în clipa aceea și primind răspuns afirmativ, zise:

„Ah, ești ocrotit de Shambhala. Uriașul vultur negru este dușmanul tău ce urmărește – cu tot dinadinsul – să nimicească

* monument religios budhist format dintr-un nucleu poligonal deasupra căruia se înalță un corp cilindric acoperit cu o cupolă (n. tr.).

opera ta, însă forța protectoare din Shambhala te urmărește prin această Formă Strălucitoare a Materiei.

Acastă putere este mereu aproape de tine, dar tu nu o poți zări totdeauna. Numai uneori se manifestă, întărindu-te și îndrumându-te. Ai observat în ce direcție s-a îndreptat sfera? Trebuie să urmezi aceeași direcție și tu. Mi-ai pomenit despre chemarea sacră – Kalagiya!

Când cineva aude această chemare imperativă, el trebuie să știe că drumul spre Shambhala îi este deschis. Trebuie să țină minte clipa când a fost chemat, căci de acum înainte el este sprijinit îndeaproape de către Rigden Jye-Po (numele mongol al regelui din Shambhala)¹⁶.

Atunci Roerich își strânse tabăra și porni spre sud-vest în direcția spre care se îndreptase obiectul zburător, către Tibetul de vest, către Shambhala. Exploratorul menționează în jurnalul său că a rămas o lună întreagă în acel loc sfânt situat la nord-vest de Tibet, deși nu se știe dacă a înapoiat (sau nu) piatra sacră.

Roerich era o personalitate incontestabilă: un vestit colaborator la realizarea „*Ritualurilor de primăvară*” de Stravinski, un coleg al impresarului Diaghilev și un foarte talentat și respectat membru al Ligii Națiunilor. Relatarea sa despre o atare priveliște ciudată (una din primele atestări documentare referitoare la un OZN) a stârnit un mare interes în Europa și – după cum a subliniat și George Roerich – a adus în Occident prima dovadă concretă a faptului că în Asia Centrală ar putea exista ceva ce sfida capacitatea omenească de înțelegere.

Prezentarea faptică, în culori vii, referirile bizare – dar de netăgăduit – despre o aeronavă aurie necunoscută ce se comporta altfel decât orice aeroplan obișnuit, fac ca relatările lui Roerich să poată fi numite (pe drept) primele dovezi credibile care atestă faptul că regatul Chang Shambhala era poate cunoscut mai mult decât ca o curiozitate intelectuală, decât un basm popular asiatic sau decât una din multele idei fanteziste la care visau grupurile oculte mărginașe și care erau la modă pe atunci. Începând din 1927, centrul lumii din munții nordici a exercitat asupra cercurilor oculte occidentale fascinația unei idei căreia îi sosise timpul.

Roerich era incredințat că Shambhala era principiul tainic ce aduna laolaltă toate tradițiile religioase împreună cu profețiile lor. El se stabili cu familia sa în valea Kulu, la poalele munților Himalaya, dedicându-și întreaga activitate ulterioară promovării păcii universale prin intermediul dezvoltării culturale și spirituale. În ziua de azi, fiecare oraș mai important din Rusia are o „organizație Roerich” ce promovează ideile sale cu privire la un

nou tip de civilizație luminată bazată pe principiile utopice ale Shambhalei. Roerich afirma că oamenii înțelepți înțelegeau că Shambhala semnifica regenerarea lumii, creativitatea și o viitoare Eră Nouă de energii cosmice și o conștiință dezvoltată. „Toate descoperirile noastre cele mai recente sunt considerate în Orient ca fiind semne ale epocii Shambhala. Raza cosmică a lui Milliken, teoria relativității formulată de Einstein, muzica din eter a lui Teremin, toate sunt socotite în Asia drept semne ale evoluției conștiinței umane, confirmate atât de tradițiile budhiste și Vedice, cât și de învățăturile Shambhalei”,¹⁷ afirma Roerich.

Roerich a conferit Shambhalei o anumită aură de credibilitate în Occident. Andrew Tomas, un rus crescut în Extremul Orient și unul din admiratorii statornici ai lui Roerich, crede și el cu toată convingerea în existența lacului sfânt din Asia Centrală. În volumul său intitulat „*Shambhala: oază de lumină*”, publicat în 1976, ultimul dintr-un număr de best-seller-uri ezoterice epuizate deja, Tomas înfățișează paradisul nordic drept centrul lumii sau drept cartierul general al Marilor Mistere. Pentru el, Shambhala este – în primul rând – un loc de întâlnire al mărețelor minți științifice, un sanctuar pentru filozofii și oamenii de știință inițiați ce au fost siliți să se refugieze acolo spre a scăpa de persecuțiile unor societăți incapabile să-i înțeleagă sau să le tolereze ideile avansate.

Tomas susține că deși nu se cunoaște aproape nimic despre „o societate invizibilă științifică și filozofică ce își continuă studiile în maiestruoasa izolare din munții Himalaya”, totuși din cele mai vechi timpuri a existat un schimb permanent de învățături între grupările de inițiați din Asia și Bazinul Mediteranean, în pofida marilor distanțe ce le separa, iar tocmai aceste cunoștințe au alimentat Marile Mistere ale Occidentului antic.

Tomas afirmă că arhivele Vatican-ului conțin, spre exemplu, multe rapoarte întocmite de misionarii iezuiți referitoare la delegații trimise de împărații chinezi la Duhurile din Munții Nan Shan și Kun Lun, deobicei în momente de criză națională când conducătorii chinezi nu izbuteau să ia o hotărâre. Cronicile ce descriu aceste misiuni întreprinse de mandariini și preoți de la curtea Împăratului Ceresc către Duhurile din Munții Vestici povestesc despre ființe supranaturale cu trupuri create artificial din materie atomică cristalizată.

Tomas încearcă să identifice aceste entități cu legendele hinduse și chineze despre zeități „născute din cugctare” care sunt, de fapt, adepți posesori ai unei științe foarte avansate, încă necunoscută nouă.